

§ 9

Detaljplan för Nobel Center på Blasieholmsudden – svar på remiss från stadsbyggnadskontoret

Dnr 1.5.1.-165/2015

Stadsdelsnämndens beslut

1. Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ledamoten **Katarina Liljefors (FP)** reserverade sig mot beslutet.

Ordföranden **Petra Gardos Ek m.fl. (M)** lämnade ett särskilt uttalande. Ersättaren **Susanne Wicklund (C)** instämde med det särskilda uttalandet som sitt ersättaryttrande.

Ärendet

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 9 mars 2015.

Stadsbyggnadskontoret har bjudit in till samråd om förslag till detaljplan för Nobel Center på Blasieholmen. Förslaget innebär också att kajer iordningställs för fortsatt rörlig båttrafik, en befintlig arbetstunnel öppnas eventuellt för utbyggnaden av blåa linjens tunnelbana samt att omkringliggande gatumiljöer och park rustas.

I och med att mer yta än idag kommer att planläggas som park är det angeläget att förvaltningen deltar i den fortsatta planeringen av parken. Förvaltningen anser att den nya parken bör göras så grön som möjligt och att fler lekmiljöer för barn och ungdomar prioriteras i utvecklingen av de offentliga rummen. De offentliga rummen, liksom tillkommande ny byggnad, bör utformas med hänsyn till de höga kulturhistoriska värdena i området. Förvaltningen anser att det ska tas fram ett gemensamt utformnings- och skötselprogram för parken.

Förvaltning understryker vikten av att framkomligheten för funktionsnedsatta tas i beaktan i planeringen av området. Förvaltningen anser att frågan om garage under Nobel Center bör utredas vidare och att antalet cykelparkeringsplatser

behöver höjas. Under byggtiden bör sjötransporter prioriteras för att minimera ökade transporter i gatunätet.

Förslag till beslut

Ordföranden Petra Gardos Ek (M) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Katarina Liljefors (FP) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Petra Gardos Ek (M) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservation

Ledamoten **Katarina Liljefors (FP)** ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att:

Folkpartiet föreslår att som svar på remissen anföra följande:
Ett Nobel Center vore välkommet för både Stockholm, Norrmalm, och för Nobels namn och anda. Likaså välkomnar vi fler moderna märkesbyggnader av hög kvalitet i Stockholm. De nya årsringar vi lägger till staden behöver få märkas och vi är övertygade om att stadens historia och framtid kan giftas ihop på ett bra sätt i stadsmiljön, med respekt för de kulturhistoriska värdena och viktiga kulturmiljöer.

Blasieholmsudden är en central plats i Stockholms geografi och stadsbild som passar bra, och förtjänar, en märkesbyggnad för en publik verksamhet. Det är samtidigt en central plats i Stockholms historia med stora kulturmiljövärden som bör bevaras.

Folkpartiet har hela tiden ansett att tomten bakom Nationalmuseum är en bra plats för Nobel Center. Platsen har ”sparats” för att kunna användas till en byggnad av stor betydelse för staden. Ett Nobel Center fyller väl kriterierna för att komma ifråga för platsen. Inte minst skulle vi från Folkpartiet Norrmalm vara mycket stolta över att få husera Nobel Center i vår stadsdel.

Folkpartiet instämmer i många av de synpunkter som förvaltningen fört fram angående Nobelcentret, dels att det

är positivt att det ges bättre möjligheter till rekreation vid Blasieholmens vattenområden, dels att det är positivt att mer yta än idag kan komma att planläggas som park. I likhet med förvaltningen anser Folkpartiet att det är viktigt att i enlighet med *Vision för City* prioritera fler lekmiljöer för barn.

Likaså är trygghet och tillgänglighet aspekter som väl förtjänar att lyftas fram när det gäller utvecklingen av våra gemensamma offentliga rum. Gällande Blasieholmen, särskilt om den nya byggnaden beräknas att attrahera många besökare så är det viktigt att vikten av framkomlighet för särskilt funktionsnedsatta, men även för gående, äldre och personer med barnvagn, tas i beaktande.

Förvaltningen skriver också att den nya tillkommande byggnaden bör utformas med hänsyn till de höga kulturhistoriska värdena i området. Folkpartiet instämmer självklart i denna tanke.

Den nu föreslagna byggnaden tar dock mycket liten hänsyn till den omkringliggande staden. Platsen är en av de mest känsliga, väl synlig från stora delar av Stockholms innerstad. Förutom att den föreslagna byggnaden är placerad så att tullhuset från 1800-talet måste rivas, så är den oproportionerligt stor och dominerande. Den riskerar att "slå ihjäl" byggnaderna runt omkring, däribland Nationalmuseum.

Det liggande förslaget till Nobel Center på Blasieholmen uppfyller tyvärr inte alls de höga krav man bör ställa på en byggnation på denna värdefulla plats. Storleken, utformningen och hänsynstagandet till kulturmiljövärdena är långtifrån tillfyllest.

Särskilda uttalanden och ersättaryttrande

Ordföranden **Petra Gardos Ek m.fl. (M)** lämnade följande särskilda uttalande:

Ersättaren **Susanne Wicklund (C)** instämde med det särskilda uttalandet som sitt ersättaryttrande.

Nobelpriset är otvivelaktigt det mest kända som Sverige och Stockholm har att erbjuda världen. Det är någonting som vi kan, och ska, vara väldigt stolta över. Det är ett beslut som inte bara handlar om en specifik plats eller byggnad, det är ett beslut vars resultat har mycket större betydelse än så, med bäring på Stockholms och Sveriges historia såväl ur

ett svenskt som ur ett internationellt perspektiv. Därför är det vår uppgift att ta oss an beslutet om Nobel Center på Blasieholmen med yttersta respekt och nogsamhet.

Ur ett Stockholmsperspektiv finns det ytterligare viktiga aspekter att ta stor hänsyn till. Blasieholmsuddens stadsmiljö med Nationalmuseum och den historiska kopplingen till hamnverksamheten gör platsen värdefull och skyddsvärd utifrån ett kulturhistoriskt och antikvariskt perspektiv. Det vinnande bidraget i arkitekttävlingen har sina kvaliteter gällande disposition och utformning, vilket krävs invid en plats av denna dignitet, i hjärtat av Stockholms vattenspegel och inramat med historiska byggnader. Byggnadsvolymen är utmanande i jämförelse med närliggande bebyggelse, men med ett tydligt eget uttryck som skapar en kontrastverkan. Den nya byggnaden blir en märkesbyggnad i sin egen rätt, som sätter avtryck i vår tid i en plats som vuxit fram med kompletterande bebyggelse genom århundraden.

På Blasieholmen finns ett tullhus som uppfördes 1876 och som har en självklar del i den historieskrivningen. Det är därför viktigt att, parallellt med det fortsatta planarbetet, prioritera en utredning av möjligheterna till alternativ lokalisering för tullhuset. Det är av extra vikt att denna fråga hanteras och reds ut tidigt under samrådet.

Moderaterna är positiva till förslaget på detaljplan och anser att de värden som skapas för Stockholm är betydelsefulla, men anser samtidigt att man bör utreda om tullhuset och magasinsbyggnaderna kan flyttas till annan plats, exempelvis till Djurgården.

Ledamöterna **Gabriella Blomgren (MP)**, **Johan Orrenius (MP)** och tjänstgörande ersättaren **Marianne Eriksson (V)** lämnade följande särskilda uttalande:

Det är positivt med de arbetstillfällen och den internationella uppmärksamhet med vetenskapsfokus som projektet Nobel Center bidrar till. Förslagets placering på Blasieholmsudden är dock problematisk då den innebär både risker för miljön och kommer att förändra stadsbilden på ett sätt som, enligt vår uppfattning inte är önskvärt.

Projektet innebär problem för parken, säkerheten, och vattenpåverkan samt parkeringen. Det krävs också investeringar i gång- och cykelanläggning samt park i samband med exploateringen. Det behövs en annan lösning för parkering än

att schakta till 9 meters djup för garage som remissen föreslår, då det ger stora risker eftersom det är under grundvattennivå. Att resa med båt bör därför istället uppmuntras och investeringar i angoringsanläggningar för taxi, handikappfordon och liknande måste göras om projektet genomförs.

Den miljökonsekvensbeskrivning som gjorts pekar på en rad risker. Sänkningen av grundvattennivån kan exempelvis föra med sig uttorkning som medför att organiska kulturlämningar i närliggande områden (som strängt taget inte berörs) kan förstöras.

Nationalmuseum bedöms påverkas negativt av byggnadens höjd, som överstiger museets höjd, och upplevelsen av Nationalmuseum som en monumental solitär minskar i och med detta.

En lösning bör hittas för bevarande av det tullhus och de hamnmagasin som måste rivas för att ge plats åt Nobelbyggnaden.

Enligt vår uppfattning är det fara för att riskerna och de negativa konsekvenserna av projektet blir så stora att en annan placering av centret bör övervägas, men om det går att visa på fullgoda lösningar skulle planen kunna godkännas.

Det är inte vår uppgift att här föreslå alternativa möjligheter. Vi vill ändå nämna att vi gärna ser att mark anvisas för liknande projekt i nya tyngdpunkter som Hagastaden. Vi ser att det avtryck Nobel Center kommer sätta för vår tid skulle bli mer adekvat i stadsbyggandet om det blev ett steg i att vidga centrum från den direkta citykärnan till den planerade Hagastaden. I Hagastaden är forskning ett tema för hela området. Närheten till KI, Universitetet, KTH och Nationalstadsparken ger en möjlighet för Stockholm att skapa ett centrum av världsintresse speciellt som Nobel Center får en internationell uppmärksamhet.

Med ett stärkt cykel och promenadstråk, enligt Den gröna promenadstaden, längs Sveavägen skulle Stockholm i ett längre perspektiv bindas ihop från Globen till Haga. Vi ser det som en ypperlig möjlighet inte bara för stadsdelen utan hela Stockholms stad att erbjuda turister, näringsidkare och boende en levande stad.